

បារមីលិប្បាទិចាតក

ពិនិត អុំតែវិនិតា

សារើប្បែ

ទាំងអស់	១
គម្រោងការពិមារ	៣
បារមីលិប្បាទិចាតក	៥
រត្តមីរក្សាមារ...នេកខ័មបារមី	៧
រម្យមាមក...វិរិយបារមី	១៨
ស្នូលសាម...មេត្តាបារមី	៣៤
រោនឈុំរាជ...អិច្ចានបារមី	៥០
រោនឈសន...ដំណឹងបារមី	៦៤
រោនឈុំទៀត...គិតបារមី	៧០
រោនឈុំទុក្សាម...ខ័ណធតិបារមី	៧៦
រោនឈុំទុក្សាម...អុបេក្ខាបារមី	៩០
រោនឈុំទុក្សាម...តិច្ចាប់បារមី	១២០
រោនឈុំទុក្សាម...ការងារបារមី	១៣៤

បារមិត្តបទពិចារណា

คำว่า ชาติกะ หรือ ชาดก แปลว่า ผู้เกิด คือเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญบำรุงเมืองสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เนื่อครองเรืองพระราชนิรันดร์ ที่บังเกิดมาทรงบำเพ็ญบำรุงเมืองต่างๆ ในอดีตชาติต่างๆ โดยตั้งจิตประณานเพื่อการตรัสรู้เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีพระราชนิรันดร์ ที่คนทั้งหลายรู้จักกันว่า พระเจ้าหัวร้อยชาติ จักราชทั้งพระราชนิรันดร์ทั้งหมด เป็นเจ้าชายสิทธิราชตั้งแต่ทรงศากยวงศ์ แล้ว渥อาบรรพชาจนตรัสรู้เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เรื่องชาดกถือเป็นวิวัฒนาการแห่งการบำเพ็ญ
คุณงามความดีของพระพทธเจ้า ตั้งแต่ยังเป็นพระโพธิสัตว์อยู่ก็ได้

และในวรรณคดียังได้แสดงด้วยว่า ผู้นั้นผู้นี้ได้กลับชาติมาเกิดเป็นไคร ในสมัยพระพุทธเจ้า แต่ในบาลีพระไตรปิฎก กล่าวถึงเพียงบางเรื่อง เพราะจะนั้น สาระสำคัญจึงอยู่ที่คุณงามความดี และอยู่ที่คติธรรมในพิทักษันนๆ ซึ่งชาดกทั้งหมดมีหัวร้อยหัวลิบเรื่อง โดยลิบเรื่องหลัง คนส่วนใหญ่มักจะรู้จักกันดีในชื่อ **มหานิباتชาดก** แปลว่า ชาดกที่ชุมชนเรื่องใหญ่ หรือที่โบราณเรียกว่า **ทศชาติ** นั่นเอง

ทศชาติชาดกจึงเป็นชาดกที่สำคัญ โดยได้กล่าวถึง บรรเมลิบชาติชาดก
ดังนี้

พระชาติที่ ๑	เตเมียชาดก	บำเพ็ญเนกขัมมบารมี
พระชาติที่ ๒	มหาชนกชาดก	บำเพ็ญวิริยบารมี
พระชาติที่ ๓	สุวรรณสำมาชาดก	บำเพ็ญเมตตาบารมี
พระชาติที่ ๔	แมมิราชาดก	บำเพ็ญอธิษฐานบารมี
พระชาติที่ ๕	มโนถสชาดก	บำเพ็ญปัญญาบารมี
พระชาติที่ ๖	ภูริหัตชาดก	บำเพ็ญคุลบารมี
พระชาติที่ ๗	จันทชาดก	บำเพ็ญขันติบารมี
พระชาติที่ ๘	นาราทชาดก	บำเพ็ญอุเบกขบารมี
พระชาติที่ ๙	วิธรชาดก	บำเพ็ญสัจจบารมี
พระชาติที่ ๑๐	เวสสันดรชาดก	บำเพ็ญทานบารมี

ล้ำหรับพระชาติสุดท้ายนี้ ถือเป็นพระชาติที่ลำดัญ เพราะบำเพ็ญบารมี
อันยิ่งใหญ่มากกว่าทุกพระชาติ
และเพื่อให้จำง่ายขึ้นจึงมักนิยมท่องโดยใช้พยานค์เรอกของแต่ละชาติ คือ
เต ช สุ เน ม กู จ นา วิ เว

ພວດເຕີມີຢູ່ກົມງາວ...ແນກຂໍ້ມະນປາຮັບ

เนกขั้มบารมี คือ การมีจิตพร้อมในการปฏิบัติเนกขั้มมะ โดยถือคีลีปฎิบัติธรรมเป็นปกติ ถือบวชประพฤติดนนอกจากการ ปลดปล่อยจากสิ่งล่อใจ เช่นความต่างๆ ที่เรียกว่า ‘ภาระมรณ์’ ซึ่งบำเพ็ญเข้มข้นเข้มโดยลำดับ มีเป้าหมาย เพื่อสัลดอกจากการ เป็นอิสริยะจากการจนหมวดสิ่งอาสวะเลสในที่สุด

พระเตเมี่ยกุมา เป็นพระโพธิสัตว์ เสรยพระชาติเป็นเตเมี่ยกุมา ชื่งเป็นพระชาติที่ ๑ ก่อนจะตัวสู่เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบำเพ็ญ根荄มมบารมี ที่ต้องใช้ความอดทนในความเพียรพยายามที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันจะนำไปสักความสำเร็จโดยไม่ใช่เรื่องด่วนได้

เมื่อครั้งสมเด็จพระลัมมาส้มพุทธเจ้าเสด็จมาประทับในพระ刹วนารามมหาวิหาร ได้สดับฟังเหล่าภิกษุสงฆ์กำลังสนทนารูมเรื่องมหาภิเนกขัมม บรรยายของพระพุทธองค์ในโรงธรรมสภาคดา-la ที่ได้ย้อมลั่นแล้วในราชสมบัติ ทั้งปวง เพื่อต้องการบรรยาย ถือเป็นบริพัตติดังที่เป็นอยู่นี้ พระพุทธองค์จึงได้ตรัสว่า มิใช่เป็นเพียงชาตินี้ชาติเดียวที่ได้ஸราชสมบัติ แต่ในประเทศไทยก่อนนั้นก็ได้ทรงஸราชสมบัติมาแล้ว พระพุทธองค์จึงได้เทศนาเรื่องเตมิยชาดก ให้เหล่าภิกษุสงฆ์ในที่ชุมชนทราย ดังนี้

ณ เมืองพาราณสี มีกษัตริย์องค์หนึ่ง พระนามว่า พระเจ้ากสิกรราช มีพระมเหสี พระนามว่า จันทาเทวี พระเจ้ากสิกรราชไม่มีพระราชโอรสที่จะครองเมืองต่อจากพระองค์ จึงโปรดให้พระนางจันทาเทวีทำพิธีขอพระอรลูกจากเทพเจ้าพระนางจันทาเทวีจึงทรงอธิษฐานว่า

“ข้าพเจ้าได้รักษาคีลับวิสุทธิ์ตลอดมา ขอให้บุญกุศลนี้บันดาลให้ข้าพเจ้ามีอรรถเดดิ”

ด้วยอาชญาภาพแห่งศีลปริสุทธิ์ พระนางจันทาเทวีทรงตั้งพระครรภ์ และต่อมาประสูติพระโอรสสมดังความปรารถนา พร้อมกับกุมารที่เกิดขึ้นแก่ภรรยาของเหล่าอำมายตี้อีก ๕๑๐ คน พระโอรสทรงมีพระรูปโอลิมป์งามยิ่งนัก ทั้งพระเจ้ากาลิกิราช พระมเหศี และประชาชนทั้งหลายต่างมีความยินดีเป็นที่สุด พระเจ้ากาลิกิราชจึงทรงตั้งพระนามพระโอรสสว่า เทเมียก์มการ แปลว่า เป็นที่

ຢືນດີຂອງຄົນທັງໝາຍ

ເຫັນມາວ່າພຣະເຕີມີກຸມາຮ່າງໃຈ ເຊິ່ງມີກຸມາຮ່າງໃຈ ໂດຍໄດ້ກ່າວບັນຄມຖຸພຣະເຈົ້າກາລິກຣາຊວ່າ ພຣະໂອຣສອງຄົນມີລັກຊະນະປະເລີຈີ ເນື່ອເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນ ຈະໄດ້ເປັນພຣະວາຈາຊີວາຂອງມາຫວີປັ້ງລື້ ພຣະເຈົ້າກາລິກຣາຊທຽບຍືນດີເປັນອຍ່າງຍິ່ງ ແລະທຽບເລືອກສ່ວນທີ່ມີນໍາມອວຍ ເຕັ້ນນຳໄມ່ຢ່ານ ໄນສູງເກີນໄປ ໄນຕໍາເກີນໄປ ໄນວ້າພີເກີນໄປ ໄນດໍາເກີນໄປ ໄນຂ່າວເກີນໄປ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນມີເລືອກມາເຫຼຳນີ້ຈະເປັນຜູ້ປ່ອນນິບຕີເລື່ອງດູພຣະເຕີມີກຸມາ

ວັນທີນີ້ ພຣະເຈົ້າກາລິກຣາຊທຽບຍືນດີພຣະເຕີມີກຸມາ ຜົ່ງມີພຣະໜົມໄດ້ທີ່ນີ້ເດືອນ ມາໄວ້ນພຣະເພລາ ແລະຂະນະທີ່ພຣະອອງຄົກມຳລັງພິພາກໝາໂທຍູ້ຮ້າຍ ດ ດັນນັ້ນ ພຣະເຈົ້າກາລິກຣາຊໄດ້ຕັ້ງສັ່ງໄທ້ເຂົາຫວາຍທີ່ມີຫນາມແກລ່ມຄມມາເມື່ອຍູ້ຮ້າຍຈນີ່ງແກ່ຄວາມຕາຍ ຜູ້ຮ້າຍອີກຄົນນີ້ສັ່ງໄປໜັງດູກດ້ວຍໂຫຼືຕຽນໃຫ້ລຶ່ງແກ່ຄວາມຕາຍ ດັນຕ່ອມາໃຫ້ແກ່ງດ້ວຍຄວາມທີ່ຄືຮະຈນີ້ແກ່ຄວາມຕາຍ ແລະຄຸນສຸດທ້າຍ ໃຫ້ໃໝ່ທລາວເສີຍບະແລດຕົງປະຈານໄວ້ທີ່ທ່າງສອງແພວ່ງ

ພຣະເຕີມີກຸມາຜົ່ງຍູ້ນພຣະເພລາພຣະປິດາ ຕຣົ່ງໄດ້ຍືນດີພິພາກໝາດັ່ງນັ້ນທຽມມີຄວາມຕົກໃຈຫວາດລ້າ ທຽງຕົດວ່າ

“ສໍາເລັດໂຫຼືນໄດ້ເປັນກັບຕົວຢ່າງ ເວັກຄົງທີ່ຕ້ອງຕັດສິນໂທຍູ້ຮ້າຍບ້າງ ແລະຄົງທີ່ຕ້ອງທຳບາປະເຕັ້ນເດີຍກັນນີ້ ເນື່ອເຮາຕາຍໄປ ກົດຈະຕ້ອງຕົກນຽກອຍ່າງແນ່ນອນ”

ເນື່ອງຈາກພຣະເຕີມີກຸມາເປັນຜູ້ມີບຸນູ ຈຶ່ງທຽບລົກ້າຕີໄດ້ ແລະທຽບທຽບວ່າໃນໜາຕີກ່ອນໄດ້ທຽບເປັນພຣະວາຈາຄອງເມື່ອກາລີ່ ຄຣອງຮາຊສມບັດຕີອູ່ປະປານ ۲۰ ປີ ແລະໄດ້ຕັດສິນໂທຍູ້ຮ້າຍອຍ່າງເດີຍກັນນີ້ ເນື່ອພຣະອອງຄົກສິນພຣະໜົມຈຶ່ງຕ້ອງຕົກນຽກ ນານ ๘,๔๐๐ ປີ ຕຣົ່ງໄດ້ຮັບຄວາມຖຸກ້ທຽມານເປັນອັນນາກ ພຣະເຕີມີກຸມາທຽບມີຄວາມຫວາດລ້າອຍ່າງຍິ່ງ ຕຣົ່ງກຳນົດວ່າ

“ທ່ານຍ່າງໄວ້ຫອນ ເວົ້າຈຶ່ງຈະໄມ່ຕ້ອງທຳບາປ ແລະພັ້ນຈາກເຮືອນໜ່າໂຈຣນິໄປ໌ເຕີ້”

ຂະນະນັ້ນ ເທັນທີ່ຮັກໝາພຣະມາທາເຄວົດໜັ້ຕ ແລະເປັນພຣະມາດາຂອງພຣະເຕີມີກຸມາມາກ່ອນ ເນື່ອໄດ້ຍືນດີພິພາກໝາຕົວຢ່າງ ຈຶ່ງປະກຸງກາຍໃຫ້ພຣະອອງຄົກເຫັນ ແລະທຽບແນ່ນພຣະເຕີມີກຸມາວ່າ

“ທາກພຣະອອງຄົກທຽບຫວັນທີ່ຈະກະທຳທຳບາປ ຕຣົ່ງຫວັນເກຮງວ່າຈະຕົກນຽກ ກົດຈັງທຳເປັນຫຼຸ້າຫວັກ ເປັນໄປ ແລະເປັນວ່ອຍເປີ້ຍ ອ່າຍໃຫ້ໜ້າທັງໝາຍຮູ້ວ່າພຣະອອງຄົກເປັນ

បារមិត្តប្រជាធិបតេយ្យ

คนนลาด เป็นคนมีบุญ พระองค์จะต้องมีความอดทน ไม่ว่าจะได้รับความเดือดร้อนอย่างใดก็ต้องแข็งพระทัย ต้องทรงต่อสู้กับพระทัยตนเองให้ลงได้อย่างยอมให้สิ่งหนึ่งลึกล้ำเข้าไปในใจพระองค์ไปจากหนทางที่พระองค์ตั้งพระทัยไว้ และเมื่อทุกคนเห็นว่าพระองค์เป็นเช่นที่กล่าวมาแล้วนั้น ก็จะดูหมิ่นพระองค์ และเห็นพระองค์เป็นกาลกิณี ก็จะขับไล่พระองค์ให้ออกไปอยู่ที่ป่า ความปราถนาของพระองค์จะสำเร็จสมดังที่ตั้งพระทัยไว้

พระเตมีย์กุมาრทรงได้ยินเทพธิดากล่าวตั้งนั้น ดิพระทัยเป็นอย่างยิ่ง จึงทรงตั้งใจอธิษฐานว่า

“ต่อไปนี้ เราจะทำตนเป็นคนไป ทุกทาง และง่ายเปลี่ยนไปว่าจะมีเรื่องอันใดเกิดขึ้น เราก็จะไม่ลังความตั้งใจเป็นอันขาด”

นับแต่นั้นมา พระเตเมี่ยกุมารก็ทรงทำพระองค์เป็นคนหูหนวก เป็นใบ้และเป็นงอย ไม่ร้อง ไม่พูด ไม่หัวเราะ และไม่เคลื่อนไหวร่างกายเลย พระเจ้ากาลิกราชและพระมเหสีทรงมีความวิตกังวลในพระอาการของพระโอรส ตรัสรส ลัง ให้เพื่อเลี้ยงและแม่งมหาดลลงด้วยอุบایต่างๆ เช่น ให้อุดนม พระเตเมี่ยกุมารก็ทรงอดทน ไม่ร้องไห้ ไม่แสดงความทิวโถย ครั้นพระเจ้ากาลิกราชทรงให้เพื่อเลี้ยงเอาขันมล่อ พระเตเมี่ยกุมารก็ไม่สนใจทิ้ย ทรงนิ่งเฉยตลอดเวลา พระเจ้ากาลิกราชทรงมีความหวังว่าพระโอรสคงไม่ได้หูหนวก เป็นใบ้ และงอย เปเลี้ยจิว จึงโปรดให้ทดลองด้วยวิธีต่างๆ เป็นลำดับ

เมื่อพระเตมีร์กุมาրพระชนมายุ ๒ ปี พระเจ้ากสิกรราชทรงເອພລໄຟມາລ່ວ
พระเตมීර්กุมาරກີ່ໄສນພຣທຍໍ ພຣະໜມາຍຸ ๕ ປີ ທຣງເຂົາຂອງເສຍຮສວ່ອຍ
ມາລ່ວ ພຣະເຕීර්ກුມາරກີ່ໄສນພຣທຍໍ ປຣະໜມາຍຸ ๕ ປີ ປຣະເຈົ້າກສິກຣາຊື່ເຫຼົ່າ
ໄຟມາຊູ້ ພຣະເຕීර්ກුມາරກີ່ໄສ່ທຣງແສດງຄວາມຕາກພຣທຍກລ້ວ ປຣະໜມາຍຸ ๖ ປີ
ເຂົ້າໜຳມາຊູ້ ພຣະໜມາຍຸ ๗ ປີ ເຂົ້າໜຳມາຊູ້ ພຣະເຕීර්ກුມາරກີ່ໄສ່ທຣງຫວາດລ້ວ ໄນ
ທຣງຄອຍໜີເໜືອນເດືອກອື່ນໆ ພຣະເຈົ້າກສິກຣາຊື່ທດລອງດ້ວຍວິທີການຕ່າງໆ
ເຮືອມາ ໄນວ່າຈະເປັນເຮືອການຝ່ອນວ່າ ເສີຍທີ່ດັ່ງກ່ອນ ແສນສ່ວ່າງຈ້າ ແມລງວັນແລະ
ຂອງສກປະກຳຕ່າງໆ ແມ່ເຕ່າວມວ້ອນ ແລະ ໂຫຍງສາວ ອຶກດ້ວຍ ຈນພຣະເຕීර්ກුມາර
ປຣະໜມາຍຸ ໃດ້ ๑ ປີ ຫັ້ງໜົມດີທີ່ທດລອງມາກີ່ໄສ່ເຖີ່ງແບ່ນຜລເລຍ ພຣະເຕීර්ກුມາර
ຄັ້ງທຽບທ່ານີ້ໃໝ່ຫຼາກ ທ່ານີ້ໄຟ ແລະ ໄນໄຟເຄື່ອນໄຫວ ຮວມທັງສິນ ๑ ປີ

ในที่สุด พระเจ้าก้าลีกราชมีรับสั่งเรียกบรรดาพราหมณ์และที่ปรึกษาทั้ง

ທລາຍມາເຂົ້າເຝົ້າ ຕຣັສສາມວ່າ

“ພວກເຈົາເຄຍທໍານາຍວ່າ ລູກເຮົາຈະເປັນຜູ້ມີບຸນູ ເປັນກັບຕົວຢ່າງໃຫຍ່ ເຊື່ອລູກ
ເຮົາມີອາກເທມ໌ອັນຄຸນຫຼຸ້ນວກ ເປັນໄຟ ແລະເປັນໄໝຍ່ອງເຮັດນີ້ ເຮົາຈະທຳອ່າຍ່າງໄຮດ້”

ພຣາມຄົນແລະທີ່ປຶກື່າທ່າງພາກັນກາບຖຸລວ່າ

“ເມື່ອຕອນທີ່ປະສຸດນີ້ນ ພຣະໂອຣສມີລັກຂອນເປັນຜູ້ມີບຸນູ ແຕ່ບັດນີ້ ເມື່ອໄດ້
ກລັບກາລຍເປັນຄຸນຫຼຸ້ນວກ ເປັນໄຟ ເປັນໄໝຍ່ ກົກລາຍເປັນກາລົກົນ ຈະທຳໄຫ້ບ້ານ
ເມື່ອງແລະປະຈານແດ້ວຽວ່ອນ ຂອງໃຫ້ພຣະອົງຄ້ອງທຽມມີຮັບສິ່ງໃຫ້ນໍພຣະໂອຣສໄປຝັ້ງທີ່
ປ່າຊາເດີພ່າຍ່ອຄະ ຈະໄດ້ສິ່ນວັນຕរາຍ”

ພຣະເຈົາກາສີກາຮາທຽບໄດ້ຍືນດັ່ງນັ້ນ ຖຽນເຄີຍພ້າຍດ້ວຍຄວາມຮັກ
ພຣະໂອຣສ ແຕ່ກີ່ໄມ້ຈາກທຽບແກ້ໄຂອ່າຍ່າງໄຣໄດ້ ເພຣະທຽບເປັນຫ່ວງບ້ານເມື່ອງແລະ
ປະຈານ ຈຶ່ງຕັ້ງທຽບທໍາຕາມຄໍາກາບບັງຄຸມທຸລຂອງພຣາມຄົນແລະທີ່ປຶກື່າທ່າງ
ທລາຍ ແລະເມື່ອພຣະນາງຈັນທາເທົ່ງທຽບທ່ານວ່າ ພຣະເຈົາກາສີກາຮາໃຫ້ນໍພຣະໂອຣສ
ໄປຝັ້ງທີ່ປ່າຊາ ກົກທຽບຮ້ອງໃຫ້ຄ່າຄວາມວ່າ

“ພຣະເຕີມີ່ຢູ່ກົກກັງຂອງແມ່ ແມ່ຮູ້ວ່າລູກໄມ້ໃຊ້ຄົນ່ອຍເປັນເລື້ອຍໆ ໄນໃຊ້ຄຸນຫຼຸ້ນວກ
ໄມ້ໃຊ້ຄົນໄຟ ລູກອ່າຍ່າທຳອ່າຍ່ນີ້ແລ້ຍ ແມ່ເສົາໂຄກາມຕລອດເວລາ ១៦ ປີ ແລ້ວ ຄ້າລູກ
ຄູານຳໄປຝັ້ງ ແມ່ຄົງເຄົ້າໂຄກຈົນເຖິງຕາຍ້ໄດ້ແນະ ລູກວັກ”

ພຣະເຕີມີ່ຢູ່ກົກກັງທຽບໄດ້ຍືນດັ່ງນັ້ນກົກທຽບສົງສາມາດເປັນວັນນັ້ນ ຖຽນ
ສຳນັກໃນພຣະຄຸນຂອງພຣະມາຮາ ແຕ່ຂອນເດີຍກົກທຽບຮໍາລືກວ່າ ພຣະອົງຕັ້ງ
ພ້າຍທໍາໄວ່ຈະໄມ້ທຳການໄດ້ທີ່ຈະທຳໃຫ້ຕ້ອງໄປສູນຮອກອືກ ຈະໄມ້ທຽບຍອມລະຄວາມ
ຕັ້ງໃຈທີ່ຈະເປັນໄຟ ຫຼຸ້ນວກ ແລະເປັນໄໝຍ່ ຈະໄມ້ທຽບຍອມໃຫ້ສິ່ງໃດມາຊັກຈຸງ
ພ້າຍທໍາພຣະອົງຕີ່ປົກທ່ານທາກທີ່ທ່ຽວງວ່າໄວ້ແລ້ວນັ້ນເປັນວັນນັ້ນ

ໃນທີ່ສຸດ ພຣະເຈົາກາສີກາຮາຈຶ່ງຕຣັສສັ່ງໃຫ້ນາຍສາຣີ໌ຂໍ້ອ ສຸນທະ ນຳ
ພຣະເຕີມີ່ຢູ່ກົກຂັ້ນຮາດເທື່ອມ້າ ພາໄປທີ່ປ່າຊາຝືດີບ ໃຫ້ຊຸດຫລຸມ ແລ້ວເອົາພຣະເຕີມີ່
ກຸມາຮັ້ນຮາດເທື່ອມ້າ ພາໄປທີ່ປ່າຊາຝືດີບ ເມື່ອໄປລົງປ່າຊາ ນາຍສຸນທະກົດເທື່ອມ້າ
ຫລຸມຈະຝ່າພຣະເຕີມີ່ຢູ່ກຸມາຮັ້ນຮາດເທື່ອມ້າ ພຣະເຕີມີ່ຢູ່ກຸມາປະກົບນາງຮາດ ທຽບພື້ນວ່າ

“ບັດນີ້ ເຮົາພັນຈາກຄວາມທຸກໆໆວ່າຈະຕ້ອງເປັນພຣະຮາ ພັນຄວາມທຸກໆໆວ່າຈະ
ຕ້ອງກຳບາປ ເຮົາໄດ້ອັດທනມາຕລອດເວລາ ១៦ ປີ ໄນເຄີຍເຄື່ອນໄຫວ່າງຍ່າຍເລຍ
ເຮົາຈະລອງດູວ່າ ເຮົາຢັງຄົງເຄື່ອນໄຫວ່ໄດ້ຫົວ່ອໄມ່ ມີກຳລັງວ່າກາຍສົມບູຮົນຫົວ່ອໄມ່”

เมื่อทรงรำพึงแล้ว พระเตมีย์กุมาრกีเลศ์จงจากราชรถ ทรงเคลื่อนไหเวร ร่างกาย ทรงทดลองดำเนินไปมา ทรงทราบว่าพระองค์ยังทรงมีพลกำลัง ร่างกายสมบูรณ์เหมือนคนปกติ จึงทรงทดลองยกราชรถ ก็ปรากฏว่าทรงมี กำลังยกราชรถขึ้นกัวดแก่งได้อย่างง่ายดาย จึงทรงดำเนินไปท่านายสุนนท์ ที่กำลังก้มหน้าก้มตาดเหลมอยู่ พระเตมีย์กุมาրตัวสัมภานายสันหนะท่า

“ท่านเร่งรีบชุดหลุมไปทำไม้”

นายสุนันทาตอบคำถามโดยไม่ได้เงยหน้าขึ้นดูว่าเป็นใคร

“เราชุดหลุมจะผังพระໂටຣສຂອງพระเจ้าກຳລິກາຮ ເພີ້ມພະໂຕຣສເປັນ
ງ່ອຍ ເປັນໃນບໍ່ ແລະຫຼຸ່ວນວກ ພຣະເຈົ້າກຳລິກາຮຕັ້ງສັ່ງໄທ້ຜັງເລື່ອ ຈະໄດ້ໄມ່ເປັນ
ອັນຕຽມຢາກນ້ຳນຸ່ມເມື່ອງ”

พระเตมิย์กุмарจึงตรัสว่า “เราไม่ได้เป็นไปไม่ได้ทุหน่วย และไม่เมื่อย
เปลี่ยน จนง่ายขึ้นต่อเราเต็ม ถ้าท่านฝังเราเสีย ท่านก็จะประพฤติสิ่งที่ไม่เป็นธรรม”

นายสารถี เยหหน้า ขึ้นดู เท็ญพระเตเมี่ยกุมาาร ก็จำไม่ได้ เพราะท้าวสักกา เทวราก ได้มีรับสั่งให้ไว้บุญกรรมเพทบุตร นำเครื่องประดับอันเป็นทิพย์ไปแต่ง องค์ให้พระเตเมี่ยกุมาาร ซึ่งคงมีปานองค์ท้าวสักกาเทวรากที่เดิมว่า เมื่อเป็นเข่น นี้ นายสันนหนะจึงจำพระเตเมี่ยกุมาารไม่ได้แน่ จึงได้ถามขึ้นว่า

“ท่านเป็นใคร ท่านมีรูปร่างงามราวกับเทวดา ท่านเป็นเทวดาหรือ หรือว่า เป็นมนุษย์ ท่านเป็นลูกใคร ทำอย่างไรจึงจะรักกัน”

พระเตเมี่ยกุมาრตัวส่วน “เราคือเตเมี่ยกุมาาร โกรสพะเจ้ากาลิกราช ผู้เป็นนายของท่าน ถ้าท่านฝังเราเลี้ย ท่านก็จะได้เชื่อว่าทำลิ่งที่ไม่เป็นธรรม พระเจ้ากาลิกราชเบรียบเหมือนตนไม่ ตัวเราเบรียบเหมือนกันก็ไม่ ท่านได้อ้าปากว่าเมืองเราไม่ถ้าท่านฝังเราเลี้ย ท่านก็ได้เชื่อว่าทำลิ่งที่ไม่เป็นธรรม”

นายสารถียังไม่เชื่อว่าเป็นพระเตมี่ยกมารที่ตนพามา พระเตมี่ยกมารทรงประสังค์จะให้นายสารถีเชื่อ จึงตรัสรสอธิบายให้เห็นว่า หากนายสารถีจะฝังพระครุฑ์ ก็ได้เชื่อว่าไรบทาร้ายมีตระกรอกคุกคามไว้

“ผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร จะไปที่ใดก็มีคนคบหากما จะไม่อดอย่าง ไปที่ใด ก็มีผู้สรรเลิญบูชา โดยจะไม่ข่มเหง พระราชาที่จะไม่ทรงดูหมิ่น จะอาชันน์ ด้วยความทั้งปวง ได้ ผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร เมื่อมาถึงบ้านเรือนของตน หง่ายใจและ ประชานจะพากันชื่นชมยกย่อง ผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร ย่อมได้รับการลัทธิการ

บารมีสิบชาติชาติก

เพราะเมื่อสักการะท่านแล้ว ย่อมได้รับการสักการะตอบ เมื่อเคารพบูชาท่านแล้ว ย่อมได้รับการเคารพตอบ ผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร ย่อมรุ่งเรืองเหมือน กองไฟรุ่งโรจน์ดั่งเทวดา เป็นผู้มีมิชชันนิสต์ลิริมคลประจำต้นอยู่เสมอ ผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร จะทำการได้ก็สำเร็จผล โคงจะมีลูกมาก หัวหน้าชีลลงในนา ก็จะออกงาม แม้จะพลัดตกเหว ตกจากภูเขา ตกจากต้นไม้ ก็จะไม่เป็นอันตราย ผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร ศัตรูไม่อาจข่มเหงได้ เพราะเป็นผู้มีมิตรมาก เปรียบ เหมือนต้นไทรใหญ่ที่มีรากติดต่อพัวพัน ลมแรงก็ไม่อาจทำร้ายได้"

นายสารถได้ยินพระเตมิย์กุณาราตน์ ยิ่งเกิดความสนใจ จึงเดินมาดูที่ราชรถ ก็ไม่เห็นพระเตมิย์กุณาราตน์พามา ครั้นเดินกลับมาพินิจพิจารณาพระเตมิย์ กุณารอคิรัง ก็จำได้ จึงกราบทูลว่า

"ข้าพเจ้าจะพาพระองค์กลับวัง ขอเชิญเสด็จกลับไปกรุงพระนครเถิด"

พระเตมิย์กุณาราตน์ตอบว่า "เราไม่กลับไปวังอีกแล้ว เราได้ตัดขาดจาก ความยินดีในสมบัติทั้งหลาย เรายังตั้งความอดทนมาเป็นเวลาถึง ๑๖ ปี อัน ราชสมบัติทั้งพระนคร และความสุข ความรื่นเริงต่างๆ เป็นของไม่เพลิดเพลิน แต่เราไม่ปราณนาจะหลงอยู่ในความเพลิดเพลินนั้น ไม่ปราณนาจะกระทำ บางอีก เราจะไม่เอ่อเรวให้เกิดขึ้นอีกแล้ว บัดนี้ เรายังจากภานุนแล้ว เพราะ พระบิดา พระมารดา ทรงปล่อยเราให้พ้นจากราชสมบัติมาแล้ว เรายังจาก ความหลงใหลในกิเลสทั้งหลาย เราจะขอบขออยู่ในปานี้แต่ลำพัง เราต่อสู้ได้ ชัยชนะในจิตใจของเราแล้ว"

เมื่อตัวรัสรังนั้น พระเตมิย์กุณารักษ์ทรงปีติชื่นชมยินดีในความพยายาม อย่างหาดของพระองค์ที่ได้เป็นผลแล้ว ทรงรำพึงกับพระองค์อย่างว่า

"ความหวังในผลย่อมสำเร็จด้วยดีแก่ผู้ที่ไม่เจริญด่วนได้ โดยเฉพาะผู้ที่มี ความอดทน"

นายสุนันทะสารถได้ฟังก์เกิดความยินดี ทูลพระเตมิย์กุณารา จะขอบช อยู่กับพระเตมิย์กุณาราในป่า แต่พระองค์ทรงเห็นว่า หากนายสารถไม่กลับไป เมื่อ จะก่อความสัมภัยว่าพระองค์หายไปไหน ทั้งนายสารถ ราชรถ เครื่อง ประดับทั้งปวงก์สูญหายไป ควรที่นายสารถจะนำสิ่งของทั้งหลายกลับไป พระราชน กราบทูลเรื่องราไว้พระเจ้ากิริราชทรงทราบเลียก่อน แล้วจึง ค่องกลับมาบัวช เมื่อหมดภาระ นายสุนันทะจึงกลับไปกรุงทูลพระเจ้า

ก้าวสู่การเป็นนักพิธีกรที่มีคุณภาพและมีเอกลักษณ์ ไม่ใช่แค่การอ่านข้อความ แต่ต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้คนฟังรับรู้ได้ลึกซึ้ง ไม่ใช่แค่การอ่านข้อความ แต่ต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้คนฟังรับรู้ได้ลึกซึ้ง

หลังจากที่พระเจ้าลิ阁ราชและพระมเหศีได้ทรงทราบเรื่องราวทั้งหมดจากนายสุนัข ก็ทรงปลาบปลื้มปิติยินดียิ่งนัก ทรงโปรดให้จัดกระบวนการไปรับพระเตเมียร์มาตราลับจากป่า

ขณะนี้ พระเตเมี่ยกุมาทรงผนวชแล้ว ประทับอยู่ในบรรณคานา
ซึ่งเทวดาเนรมิตไว้ให้ เมื่อพระบิดา พระมารดาเสด็จไปถึง พระเตเมี่ยกุมาทรง
จึงเสด็จมาต้อนรับ ท้าทายปรารถัยกันด้วยความยินดี พระเจ้ากสิกราชทรง
เห็นพระโอรสผนวชเป็นฤทธิ์ เสาร์ไบหมากเม่าลวกเป็นโภชนาหาร และประทับ
อยู่ลำพังในป่า จึงตรัสรถามว่า เหตุใดจึงยังมีผู้บรรณผ่องใส ร่างกายแข็งแรง
พระเตเมี่ยกุมาทรงวัสตอบพระบิดาว่า

“อาทิตย์ร่างกายแข็งแรง ผิวพรรณผ่องใส เพราะไม่ต้องเคราโศกถึง
อดีต ไม่ต้องรอค้อยอนาคต อาทิตย์ชีวิตให้เป็นไปตามที่สมควรในปัจจุบัน
คนพาณิชย์อมชูบดีเพราะม้าโกรากเรี้ยงอดีต และยังมัวรอค้อยอนาคตออยู่
ตลอดเวลา”

พระเจ้าก剌สิกรราชตระสัวว่า “ลูกกัยหันมุ่ยังแห่นแข็งแรง จะมาว่าอยู่ทำอะไร
ในป่า กลับไปบ้านเมืองเกิด กลับไปครองราชสมบัติ มีโหรส ชิดา เมื่อชราแล้ว
จึงคุ้มมาหา”

พระเตมีร์กุมาการตรัสว่า “การบัวช่องคนหนู่มุ่ย่อ้มเป็นที่สรรเริญ คริ เล่าจะนอนใจได้ว่ายังเป็นหนู่มุ่ย อุย์ใกล้จากความตาย อายุคนนี้ลั้นัก เหมือนอนอาชญาของปลาในเวลาที่น้ำน้อย”

พระเจ้ากสิกรราชยังคงตรัสรู้ขอให้พระเตเมี่ยกุมาภากลับไปครองราชสมบัติ เช่นเดิม โดยทรงกล่าวชักชวนให้เก็บถึงความสุขสบายต่างๆ

พระเตมี่ย์กุมาตรัสร่วม “วันคืนนี้แต่จะล่วงเลยไป ผู้คนนี้แต่จะแก่ เจ็บ
แลและตาย จะເສາມບັດໄປທໍາອ່ໄຮ ທຽບພໍລມບັດໃແຄວມສຸຂ້ທັງຫລາຍ ເວັນນະ
ຄວາມຕາຍໄໝໄຕ້ ອາຕມາພັນຈາກຄວາມຜູກພັນທັງຫລາຍແລ້ວ ໄນເນື່ອງກາຣທຽບພໍ
ລມບັດໃອັກແລ້ວ”

เมื่อพระเจ้ากาลิกราชทรงได้ยินดังนั้น จึงทรงเห็นประโยชน์อันใหญ่ยิ่งใน

បារមិសិបខាតិខាងក្រោម

การออกบัวช ทรงพระประสังค์ที่จะละทิ้งราชสมบัติออกบัวช และเวลาเดียวกัน พระเมเหลี่ แสงเสนาข้าราชการบริพารทั้งปวง รวมทั้งบรรดาประชาชนทั้งหลายใน เมืองพารานาถีกพร้อมใจกันออกบัวช บำเพ็ญเพียรโดยทั่วหน้ากัน

และเมื่อต่างลิ้นอายุขัยแล้ว ก็เดี๋ยวเกิดในสวรรค์ พنجากความผูกพันในโลกมนุษย์

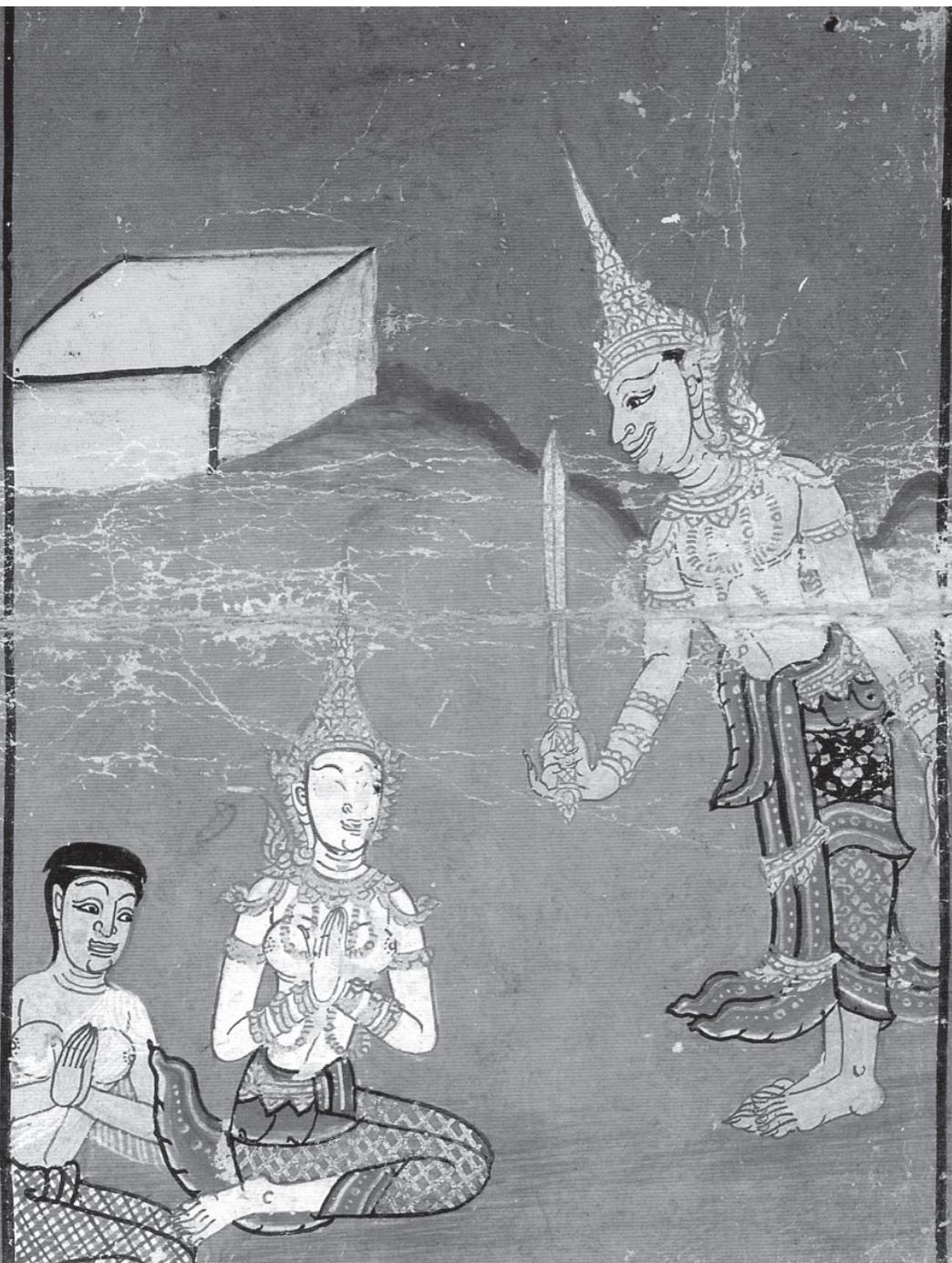
ทั้งนี้เป็นด้วยพระเตมีคุณาระบุรุษ มีความตั้งใจอันมั่นคง
แน่แน่ในการที่ไม่苟安ทำมาป ทรงมุ่งมั่นอุดหนุนประับผลสำเร็จดังที่หวัง
หมายอนดั่งที่ทรงรำพึงว่า

“ความหวังในผลย้อมล้ำเร็จด้วยดีแก่ผู้ที่ไม่ใจเร็วตัวนั่นได้ โดยเฉพาะผู้ที่มีความอดทน”

ชาดกที่กล่าวว่า สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเรื่องอดีตชาติของพระพุทธองค์แก่ภิกษุสงฆ์ เมื่อจบเรื่องอดีตชาติแล้ว ได้ทรงแสดงให้ทราบถึงบุคคลในอดีตชาติเหล่านั้นว่าเป็นนิครบ้าง ในชาติที่พระพุทธองค์ทรงอุบัติเป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังนี้

พระเจ้ากากิกราช	บังเกิดเป็น	พระเจ้าสุทโธทนะ
พระนางจันทาเทวี	บังเกิดเป็น	พระนางลริมามายา
พระเตเมี่ยมภูมิราช	บังเกิดเป็น	สุนเด็จพระลัษมีมาลีมพุทธเจ้า
นายสารถีสุนันทา	บังเกิดเป็น	พระสารีรุต্তมหาเถร
ท้าวสักกะเทเวราช	บังเกิดเป็น	พระอนุรุทธเจริญ
นางพ้าที่สิงไนกำพูดัตร	บังเกิดเป็น	นางอุบลวรรณยาเตรี่
เหล่าดาวสและดาวสินี	บังเกิดเป็น	พพทธบริษัท

ชาดกเรื่องนี้ให้คิดติ่ว่า คนที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องรู้จักรอเวลา และอดทนอย่างเพียรพยายามเป็นที่สุด และความพากเพียรอันเด็ดเดี่ยว แนวโน้มนั้น ย่อมนำบุคคลนั้นไปสู่ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่อย่างแท้จริง ซึ่งในที่นี้ พระเตเมธีกุมาลได้ทรงมีพระปณิธานแนวโน้มว่าจะอุகบวชให้ได้ ตั้งแต่มีพระชนมายุยังน้อย

ພວະນາງໝານກ... ດີວິຈປານີ

วิริยบารมี คือ ความตั้งใจในการเพียรพยายามจนกว่าจะประสบผลสำเร็จ ไม่ว่าจะมีอุปสรรคยิ่งใหญ่เพียงใด ก็พยายามอย่างเต็มที่โดยไม่ยอมท้อ มีความ เพียรที่จะละความชัว ประพฤติดี เพียรในการสร้างกุศลเพื่อขัดเกลาภิกเลส แม้ จะต้องตายไปในขณะที่กำลังทำความเพียรพยายามอยู่ก็ตาม

พระมหาชนก เป็นพระโพธิสัตว์ เสวยพระราศีเป็น พระมหาชนก ซึ่งเป็นพระชาติที่ ๒ ก่อนจะตรัสรู้เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบำเพ็ญภารภัยบำรุงที่ต้องใช้ความอดทนในการเพียรพยายามให้ถึงที่สุด เพื่อให้เกิดแก่สิ่งที่มุ่งหวังเพียรสุดกำลังจนชีวิตหายไป ก็จะเพียรแล้วความสำเร็จก็จะมาเยือน

เมื่อครั้งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงธรรมเทศนาเรื่องเนกขัมม
บำรุงจีบลง ก็ทรงแสดงธรรมเทศนาเรื่องมหาชนกชาดก ให้เหล่าภิกษุสงฆ์ได้
สัdbพฟงอกด้วยว่า มิใช่พระชาติตามียเท่านั้นที่ได้ทรงลงทะเบียนบัตร
ภารรยา ยังมีพระชาติอื่นที่ทรงลงทะเบียนบัตรเช่นกัน โดยจะขอแสดงธรรมเทศนาให้
ฟัง ดังนี้

ณ กรุงมีถิล่าแห่งวิเทหรัฐ มีพระราชาพระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า พระเจ้ามหาชนก ทรงมีพระอิรสส่องพระวรค์ คือ เจ้าอริภูชันก และ เจ้าปโลชนก พระเจ้ามหาชนกได้ทรงแต่งตั้งอริภูชันกเป็นอุปราช และทรงแต่งตั้งเจ้าปโลชนกเป็นเสนาบดี และเมื่อพระราชาบิดาสวรรคต เจ้าอริภูชันกได้สืบราชสมบัติแทน และทรงแต่งตั้งเจ้าปโลชนกเป็นอุปราช ซึ่งเจ้าปโลชนกทรงเอากาลไสสู่แลบ้านเมืองและทรงช่วยเหลือพระเชษฐาเป็นอย่างดียิ่ง จนคำรามาตรย์คนหนึ่งไม่พอใจเจ้าปโลชนก จึงทากุบายให้เจ้าอริภูชันกทรงระวงพระอนุชา โดยได้กราบชูลเจ้าอริภูชันกว่า เจ้าปโลชนกคิดชบก จะปลงพระชนม์พระองค์เจ้าอริภูชันกทรงเชื่อคำรามาตรย์ จึงมีรับสั่งให้จับเจ้าปโลชนกไปคุมขังไว้เจ้าปโลชนกเมื่อเห็นเป็นเงินเข่นนั้น จึงได้ทรงตั้งสัตยาริษฐานว่า ถ้าพระองค์ไม่ได้ทรงคิดร้ายต่อพระเชษฐา ก็ขอให้เครื่องของจำหลุดออกจากหมด ซึ่งก็เป็นไปตามคำสัตยาริษฐานทุกประการ พระองค์จึงเสด็จหนีจากที่คุมขังได้ โดยทรงหลบ

ไปอยู่ที่หมู่บ้านปัจจันตตาม...ชายแಡนเมืองมิถิลา ซึ่งชาวบ้านต่างจำเจ้าไปลชนา ก็ได้ จึงต่างมาเฝ้าแทนดูแลปรนนิบัติเจ้าไปลชนาอยู่มีได้ขาด

ในเวลาต่อมา เจ้าไปลชนาได้ขึ้นปกครองปัจจันตตาม มีพระร่วงวิหาร มากมายพอที่จะไปโถมตีเมืองมิถิลาได้แล้ว ซึ่งพระองค์ก็ยังทรงคิดแค้น พระเชษฐาอยู่เสมอ เพราะเมื่อครั้งที่ยังทรงเป็นอุปราชนั้น พระองค์มีได้ทรง เคยคิดว่าต่อพระเชษฐาเลย แต่ก็ยังถูกกระเรงจนต้องทรงหนีมา ถ้าเจ้าอริวัฐชนา กทรงรู้ว่าพระองค์อยู่ที่เห็นก็คงให้ท่านมาจับไปอีกจนได้ จึงทรงรวมรวมไฟร์เพล ที่ได้เห็นพระทัยพระองค์และพร้อมจะเข้าเป็นพากด้วย พระองค์จึงทรงทำริ เห็นว่าควรจะล้างแค้นเลียที เมื่อทรงคิดดังนั้นแล้ว เจ้าไปลชนา ก็ทรงนำ ไฟร์เพลยกเป็นกองท้าที่ไปล้อมเมืองมิถิลา บรรดาท้าวแห่งเมืองมิถิลาทั้งกัน เกргากลัวเจ้าไปลชนามาก จึงต่างวางแผนอาชญากรรมและสมัครเข้าด้วยกัน เจ้าไปลชนาอึกเป็นจำนวนมาก เพราะเห็นว่าเจ้าไปลชนาเป็นผู้ซื่อสัตย์และมีความ สามรถ แต่กลับถูกพระเชษฐาทรงระวาง และทรงจับไปชั่งไวโดยไม่ติดธรรม

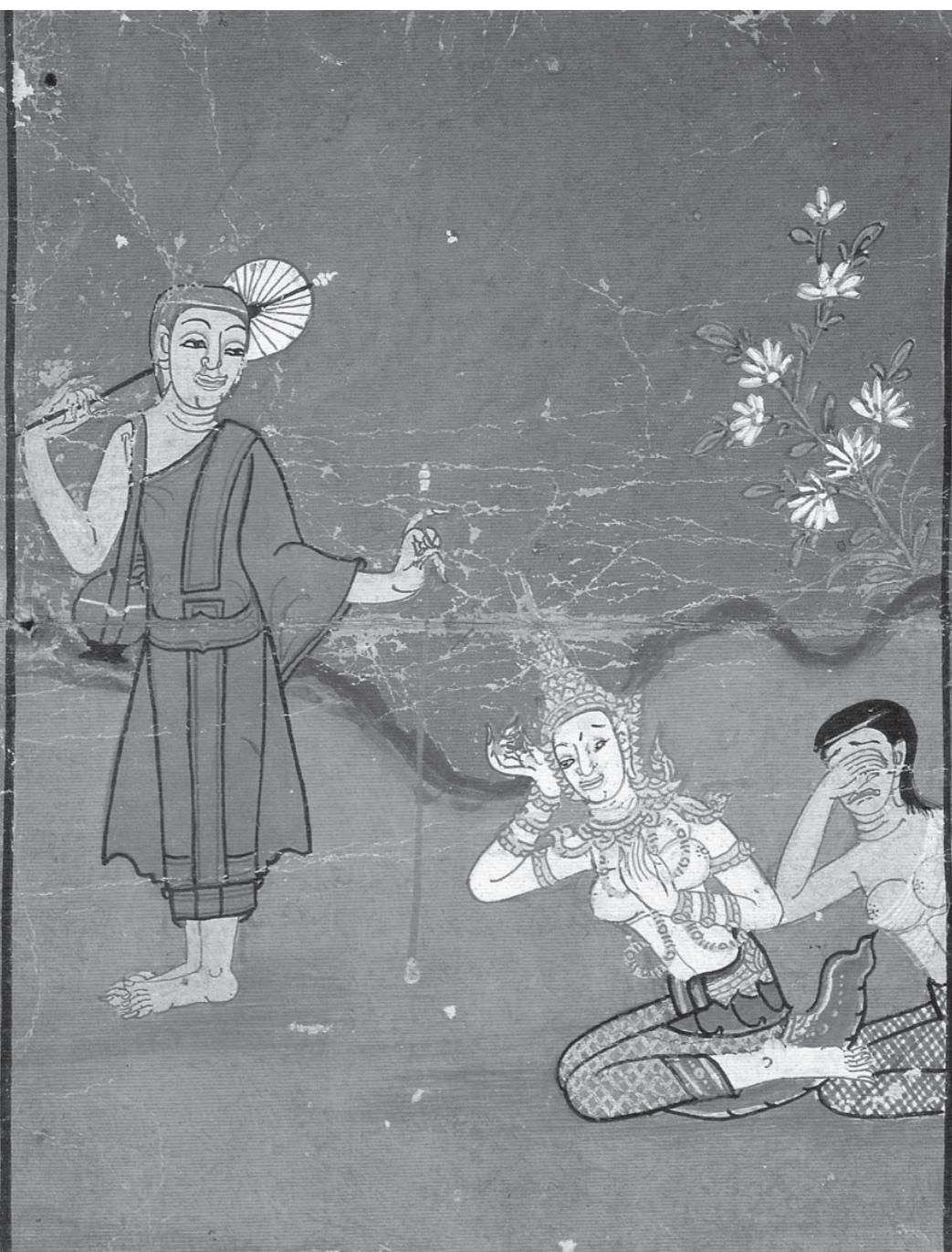
ครั้นเมื่อเจ้าไปลชนา มีผู้คนไฟร์เพลเข้าสบทบด้วยเป็นจำนวนมากมายเช่น นี้ ก็ได้ทรงส่งสารณ์ไปยังเจ้าอริวัฐชนา กให้ทรงทราบว่า พระองค์จะเด็ดจอมมาทำ ลงความด้วย เจ้าอริวัฐชนา กทรงหาดกลัวพระอนุชามาก และทรงรู้ว่าพระองค์ ทรงไม่มีทางเอาชนะได้ จึงตรัสสั่งพระมเหสีซึ่งกำลังทรงครรภ์แก่ ให้ทรงหลบ หนีเออตัวรอด ส่วนพระองค์ได้ตัดสินพระทัยออกทำลงความ และลิ้นพระชนม์ ในสหามรร

เจ้าไปลชนา จึงทรงขึ้นครองราชสมบัติเป็นกษัตริย์แทนเจ้าอริวัฐชนา ก เมื่อพระมเหสีของเจ้าอริวัฐชนา กได้ทรงทราบว่าเจ้าอริวัฐชนา กสรรคต แล้ว จึงรีบเด็ดจันห์ออกจากเมือง โดยตั้งพระทัยจะเด็ดจับอยู่ เมื่อกาล จัมปากะ แคว้นอังคะ แต่กำลังทรงครรภ์แก่ เดินทางไม่ไหว และด้วย เดชานุภาพแห่งพระโพธิสัตว์ซึ่งอยู่ในพระครรภ์ ท้าวลักษกเทราชจึงได้เด็ดจัง มาช่วย โดยทรงแปลงกายเป็นชายชาวขับเกวียนเนรมิตมาที่ศาลากลาง ได้ ทรงพำนักอยู่ และได้ทรงตามขึ้นร่าว

“จะมีใครไปเมืองกาลจัมปากะครับบ้าง”

พระนางดีพระทัย รีบตรัสว่า “ท่านเจ้าขา ดิฉันจะไปจับ”

ท้าวลักษกเทราชแปลงลึงรับพระนางขึ้นเกวียนเนรมิตไปยังเมืองกาลจัมปากะ

ແລະເມື່ອພຣະນາງປະທັບບັນເກວີຍັນແລ້ວ ກົບຮຽມຫລັບທັນທີ ແລະດ້ວຍອານຸກາພ ແທ່ງທ້າວສັກເທວະຈ ເກວີຍັນນັ້ນກົດເດີນທາງໄປສິນເມື່ອກາລຈຳປາກະໃນຊ້ວັນເດືອນ ທັນທີ່ຮະຍະທາງໄກລຄົງ ۶۰ ໂຢ້ານ ແລ້ວຈາກນັ້ນ ທ້າວສັກເທວະຈແປລົງກົດໄດ້ທຽງ ແນະກຳໃຫ້ພຣະມເຫັນເສດື້ຈໄປປະທັບ ຄ ດາລາແທ່ງໜຶ່ງ

ຂະນັ້ນ ມີພຣະມັນທີຄັປາໂມກໍໝູ້ທີ່ນີ້ເດີນຜ່ານມາເຖິງພຣະນາງເຂົ້າ ກົດ ດວມເອັນດູສົງສາຣ ຈຶ່ງຂ້າໄປໄຕ່າມ ພຣະນາງກົດຕອບວ່າໜີມາຈາກເມື່ອມືດີລາ ແລະ “ໄມ້ມີຄູາຕີພື້ນ້ອງອູ້ທີ່ເມື່ອນີ້ແລ້ຍ ພຣະມັນທີຄັປາໂມກໍຈຶ່ງຮັບພຣະນາງໄປປອຍ໌ດ້ວຍ ທີ່ບ້ານຂອງຕຸນ ໂດຍອຸປະກະເລີ້ຍດູພຣະນາງເຫັນເວັບນັ້ນ້ອງສາວ ”ໄມ້ນານນັກ ພຣະນາງກົດປະສົງປະລົງໂຄຣສ ຖຽນຕັ້ງພຣະນາມວ່າ ມາຫັນກຸມາຮ ທີ່ເປັນພຣະນາມ ຂອງພຣະວັຍກາຂອງພຣະມາຮ

ມາຫັນກຸມາຮທຽນເຕີບໂຕຂຶ້ນໃນເມື່ອກາລຈຳປາກະ ມີເພື່ອນເລັ່ນເດືອກາ ວ້າຍເດີວັນເປັນຈຳນວນມາກ

ວັນທີໆ ມາຫັນກຸມາຮໂກຮກັບເພື່ອນເລັ່ນ ຈຶ່ງລາກເດີກຄົນນັ້ນໄປດ້ວຍພລະ ກຳລັງມາຫາຄາລ ຈະເຕີກວັ້ງໄໝ້ ແລະທາກມີຄຣາມ ເດີກຄົນນັ້ນກົດຈະບອກວ່າ ລູກໜູງ ມ່ຍຮັງແກເຂາ ມາຫັນກຸມາຮໄດ້ຍືນກົດແປລກພຣະທ້ຍ ຈຶ່ງໄປຄາມພຣະມາດວ່າ

“ທ່ານເມື່ອນ່າ ພຸດກັນວ່າ ລູກເປັນລູກແມ່ມ່າຍ ພ່ອຂອງລູກໄໝ້ມີຫຣອກຫວູ້”
ພຣະມາດວ່າ “ກົດທ່ານອາຈາຣຍ໌ທີຄັປາໂມກໍໝູ້ທີ່ນັ້ນແລະ ເປັນພ່ອຂອງລູກ”
ເມື່ອມາຫັນກຸມາຮໄປບ້ອກເພື່ອນເລັ່ນທັງຫລາຍ ເດີກເຫັນນັ້ນກົດຫວ່າເຮັດວຽກ ບອກວ່າ

“ໄໝຈີງ ທ່ານອາຈາຣຍ໌ທີຄັປາໂມກໍໄໝໃຊ້ພ່ອຂອງເຈົ້າ”

ມາຫັນກຸມາຮກົດລັບມາຫຼາມພຣະມາດວ່າອີກ ທຽນອ້ອນວອນໃຫ້ອກຄວາມ ຈົງ ພຣະມາດວ່າຊັດໄມ້ໄດ້ ຈຶ່ງຕົວລາເລົາເຮືອງທັງໝາດໃຫ້ພຣະໂຄຣສທຽນທຽບ

ເມື່ອພຣະມາຫັນກຸມາຮທຽນທຽບວ່າພຣະອອງຄໍທຽນມີຄວາມເປັນນາໂຍ່ງໄຣ ກົດທຽນຕັ້ງພຣະທ້ຍວ່າຈະຈໍາເຮືອງນິວິຊາກາຮເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຊູ້ຄວາມສາມາດ ຈະໄດ້ເສດື້ຈໄປເຄົາຮາສລົມບັດມີຄົວມືດີລາຄືນມາ

ຄົ້ນມາຫັນກຸມາຮທຽນຈໍາເຮືອງນິວິຊາໃນສຳນັກອາຈາຣຍ໌ທີຄັປາໂມກໍລຳເວົງ ຈົນພຣະອອງຄໍເຕີບໄໝ້ ພຣະນາມໄດ້ ۱۶ ປີ ຈຶ່ງຫຼຸລພຣະມາດວ່າ

“ທ່ານມີຄົນຈະເດີນທາງໄປຄ້າຂາຍ ເມື່ອມີຫຣັບພົມລິນມາກພວແລ້ວ ຈະໄດ້ຄືດອ່ານ ເຄົາບ້ານເມື່ອຄືນມາ”

បារមិត្តប្រជាធិបតេយ្យ

พระมารดาทรงนำเอารัพย์สินมีค่ามาจากเมืองมีติลา ถึง ๓ สิ่ง คือ แก้ว มณี แก้วมุกด้า และแก้ววิเชียร แก้วทั้งสามนี้มีรากามหาศาล จึงประทานแก้ว นั้นให้พระมหาชนกมารเพื่อนำไปเชื่อสินค้า พระมหาชนกมารทรงจัดซื้อ สินค้าบรรทุกเรือสำราญร่วมไปกับพ่อค้าชาวเมืองสุวรรณภูมิ

ในวันเดียวกันนั้น เจ้าโปโลชนก็ทรงพระประชวร เสื่อมบารมีแล้วไม่สามารถลุกขึ้นได้

ในระหว่างพระมหาชนกมารกำลังเดินทาง เกิดพายุใหญ่โหมกระหน่ำ คลื่นชักจนเรือลำเจาจวนจะแตก บรรดาฟอค้าและลูกเรือลำเจาพาภัณฑ์ระหว่างนัก ตกใจ ต่างบงสูรร้องอ้อนวอนเทพยดา ขอให้รอดชีวิต

ฝ่ายพระมหาชนกภูมิการ เมื่อทรงทราบว่าเรือลำนาจจะลงแน่แล้ว ก็เสวยอาหารจนอิ่มหนำ ทรงนำผ้ามาชูบน้ำมันจนซุ่ม และนุ่งผ้านั้นอย่างเน็นหนาครึ้น เมื่อเรือลำนาจลงแล้ว พ่อค้าภัลลีเรือลำนาจทั้งปวงก็จมน้ำ กลายเป็นอาหารของสัตตน์น้ำไปหมด แต่พระมหาชนกภูมิการทรงมีพละกำลังจากอาหารที่เสวย มีผ้าชูบน้ำมันช่วยไล่สัตตน์น้ำ และช่วยให้ลอยตัวอยู่ในน้ำได้ดี จึงทรงแหกกว่าย้อยไปในน้ำ ได้นานถึง ๗ วัน

ជាយុងនាមអ្នកមិនមែនលាង ពេលចិតាដាច្បាស្រីរក្សាមាមាតសមុទ្រ ហើយរួមមានការក្រោម
វាយន័យអំពីថ្មីនៃប្រជាពលរដ្ឋនៃប្រជាជាតិ ជូនុយព្រមទាំងមានការ

“ครูหนอ ว่ายน้ำอยู่ได้ถึง ๗ วัน ทั้งๆ ที่มองไม่เห็นผี จะหน่าว่ายน้ำไปทำไรกัน”

พระมหาชนกุมาตรัศ “ความเพียรย่อมมีประโยชน์” เมื่อมองไม่เห็น
ผู้เร้าใจว่ายังไงก็จะถึงผู้เข้าสักวันหนึ่ง”

“มหาสมุทรนี้กว้างใหญ่นัก ท่านจะพยายามว่ายลักษ์เท่าไรก็คงไม่ถึงฝั่ง ท่านคงจะตายเลียก ก่อนเป็นแน่”

“คนที่ทำความเพียรนั้น เมื่อจะต้องตายไปในขณะกำลังทำความเพียร พยายามอยู่ ก็จะไม่มีฝีไดมาทำหนินิดเดียวได เพราะไดทำหน้าที่เต็มกำลังแล้ว”

“การพยายามทำการงานที่ไม่เห็นจุดหมาย มีแต่ความยากลำบาก อาจถึงตายได้ จะต้องเพียรพยายามไปทำไม่กัน”

“เมื่อจะรู้ว่าการงานที่ทำไม่ลุล่วงไปได้ ไม่คิดป้องกันอันตรายไว้ก่อน ก็เช่น ว่าไม่วัดขนาดพืชของตน ถ้าเขามีเม็ดพิษร้ายามาทำสิ่งนั้นต่อไป แต่กลับเหมด

มานะเลี้ยงแต่น้มือ ยอมได้รับผลร้ายของความเกียจคร้านอย่างแน่นอน ยอมไม่มีวันบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ บุคคลควรตั้งความพี่ยรพยายาม แม้การนั้นอาจไม่สำเร็จก็ตาม เพราะเรามีความพี่ยรพยายาม ไม่ละความตั้งใจ เราริจึงยังมีชีวิตอยู่ได้ในทະนี้ เมื่อคนอื่นได้ตายกันไปหมดแล้ว เราจะพยายามสุดกำลัง เพื่อไม่ให้ถึงผู้ที่หัวใจดี"

นางมณีเมฆาได้ยินดังนั้น ก็เอ่ยสรรเลริญความเพียรของพระมหาชนก
กุมา และช่วยอุ้มพระมหาชนกมารไปจนถึงฝั่งเมืองมติลา วางพระองค์ไว้
ที่ศาลาหนส่วนแหงหนึ่ง

ในเมืองมิถูลา พระราชอาณาจักรไม่มีพระkorl ทรงมีแต่พระมิดาผู้ชลดา
เคลื่อนยเป็นอย่างยิ่ง พระนามว่า เจ้าทบวงสีวีลี

ครั้นเมื่อพระองค์ประชวรหนักโถกสั่งสรรคต บรรดาเสนาทั้งปวงจึงทูล
ถามเข็ญว่า เมื่อพระองค์ลิ้นพิษชุมม์แล้ว ราชสมบัติควรจะตกเป็นของผู้ใด ใน
เมื่อพระองค์ไม่ทรงมีพระโอรส พระราชโอรสที่อยู่ในจังหวัดได้ตรัสรสสั่งเหลาอ่ามาตย์ว่า

“ท่านทั้งหลายจงมองราชสมบัติแก่ผู้มีความสามารถดังต่อไปนี้

สามารถทำให้เจ้าหนูสีวิลี่ ประชิดาของเรายินดีได้

สามารถรับหัวนอนบลลังก์สีเหลือง

สามารถยกระดับคุณภาพการบริการให้ดีขึ้น ไม่ใช่แค่การเพิ่มประสิทธิภาพ แต่เป็นการปรับเปลี่ยนวัฒนาการและปรัชญาองค์กรที่แท้จริง

แล้ววิจัยรัสรบกับปัญหาของชุมชนทรัพย์ทั้ง ๓ แห่งแก่เหล่าอภิมหาตย์ คือ ชุมชนทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ขึ้น ชุมชนทรัพย์ที่ดวงอาทิตย์ตก ชุมชนทรัพย์ที่อยู่ภายใต้ ชุมชนทรัพย์ที่อยู่ภายนอก ชุมชนทรัพย์ที่ไม่ใช่วิถีภัยในและภายนอก ชุมชนทรัพย์ที่ปลายทาง ไม่ใช่ชุมชนทรัพย์ที่ปลายทาง เป็นต้น

เมื่อเจ้าปอลชักวาระคต บรรดาเหล่าเสนาบดี ทหาร พลเรือน และประราษฎรทั้งหลายต่างพยายามที่จะเป็นผู้สืบราชสมบัติ แต่ก็ไม่มีผู้ใดสามารถทำให้เจ้าหญิงสีรลักษณ์พะทัยได้ เพราะล้วนแต่พยายามเอาพระทัยเจ้าหญิงสีรลักษณ์มาเกินไป จนเลี้ยกลักษณะของผู้ที่จะปกครองบ้านเมือง อีกทั้งก็ไม่มีผู้ใดสามารถยกมหายใจใหญ่ (ลหสานามธุ) ได้ และไม่มีผู้ใดรู้ที่คหัวนอนของบลลังก์ส์เหลี่ยม และไม่มีผู้ใดไขปริศนาขุมทรัพย์ได้ ล่าทั้งหมดนี้ จึงไม่มีผู้ใดทำให้เจ้าหญิงสีรลักษณ์โปรดปรานได้

បារមិត្តធម្មទាន់

ในที่สุด บรรดาเหล่าอำนาจข้าราชบริพารจึงตัดสินใจตั้งพิธีเลี้ยงราชรถ เพื่อหาตัวบุคคลผู้มีบุญญาธิการที่สมควรครองเมือง บุษยราชาธาราเลี้ยงทายนั้นก็ แล่นออกจากราชวัง ตรงไปที่สวน แล้วหยุดอยู่หน้าคลาที่พระมหาชนก กุมาประหมอยู่ บุหริหิตที่ตามบุษยราชาธารา จึงให้ประโคมดันตรีขึ้น พระมหาชนก กรรมทรงได้ยินเสียงประโคม ลีมพระเนตรริชั่น เห็นบุษยราชาธารา ก็ทรงคำริว่า

“เราคงได้เป็นพระราชาครองราชสมบัติในเมืองนี้แน่เท่านั้น”

แต่พระมหาชนกภารกิจได้ทรงแสดงอาการอย่างใด กลับบรรยายต่อไป
บุตรที่เห็นดังนั้น ก็คิดว่าบุรุษผู้นี้เป็นผู้มีสติปัญญา ไม่ตื่นเต้นตกใจกับสิ่งใด
โดยง่าย จึงเข้าไปตรวจดูพระบาทพระมหาชนกภาร เห็นลักษณะต้องตามคำ
โบราณว่าเป็นผู้มีบุญ จึงให้ประโคมดันตรีขึ้นอีกครั้ง แล้วเข้าไปทูลเชิญพระ
มหาชนกภารให้ทรงเป็นพระราชาเมืองมิถิลา พระมหาชนกภารตรัสสามาภิว่า

“พระราชาของท่าน”ไปไหนเลี้ยง

ប្រធិតារាបុណ្យថា “តែតែសំខាន់សំរាប់គ្មាន់ កើតឡើងនៅក្នុងទំនួរពីរដី”

พระมหาชนกภารีจึงทรงรับเป็นกษัตริย์ครองเมืองมิถุลา

ฝ่ายเจ้าหนูสีวีลีได้ทรงทราบว่า พระมหาชนกมาร์ได้ครองราชสมบัติ ก็ประสังค์จะทดลองว่า พระมหาชนกมาร์สมควรเป็นกษัตริย์หรือไม่ จึงให้ราชบุรุษปีทูลเชิญเสด็จมาที่ปราสาทของพระองค์ พระมหาชนกมาร์ก็ทรงนิ่งเฉย มิได้ไปตามคำทูล เจ้าหนูสีวีลีทรงให้คนปีทูลเชิญถึง ๓ ครั้ง พระมหาชนกมาร์ก็ไม่สนใจพระทัย จนถึงเวลาหนึ่ง ก็เสด็จไปที่ปราสาทของเจ้าหนูสีวีลีเอง โดยไม่ทรงบอกล่วงหน้า เจ้าหนูสีวีลีทรงตกพระทัย รีบเสด็จมาต้อนรับ เชิญไปประทับในบลังก์

พระมหาชนกกรรมการจึงตรัสatham คำมาติย์ว่า

“เมื่อพระราชาองค์ก่อนที่จะสวรรคตได้ตรัสสั่งอะไรไว้บ้าง”

“ข้อที่ ๑ ที่ว่าทำให้เจ้าหญิงสีริพوضะทัย เจ้าหญิงสีริได้แสดงแล้วว่า พอพระทัยเรา คือได้ยินพระกรให้เราเกี่ยวยดูดั่งน้ำมานะประทับราชบลังก์

“ข้อที่ ๒ เรื่องปริศนาทิศทั่วอนบลลังก์นี้...”

បារមិសិប្បាទិចានក

พระมหาชนกมารทรงคิดอยู่ครู่หนึ่ง แล้วอดปίนทองคำที่กลัดผ้าโพกพระเครื่อออก ลงให้เจ้าหญิงลีวีลี้เห็ททรงวางปีนทองคำไว้ เจ้าหญิงลีวีลี้ทรงรับปีนทองคำไว้ปางหัวบลังก์สีเหลือง พระมหาชนกมารจึงทรงชี้อกกว่า

พระมหาชนกมารทรงลังเกตจากที่เจ้าหญิงสีวลีทรงวางปืนทองคำจาก
พระเศียรไว้

ส่วนข้อที่ ๓ พระองค์ได้ตรัสสั่งให้นำมาชู (หัตถสถานชู) มา ทรงยก
ขึ้นและนำวัวคู่กันง่ายๆ

และข้อที่ ๔ เมื่อคำาตย์กราบทูลถึงปัญหาของชุมทรัพย์ทั้ง ๑๓ แห่ง พระมหาชนกภารทรงคิดอยู่ครู่หนึ่ง เล็กก์ต์รัสบอกคำแก่ปริศนาชุมทรัพย์ทั้ง ๑๓ แห่งได้ครบทุกด

ฉะนั้น เมื่อพระองค์ได้ตรัสสั่งให้คนไปชุดดู ก็พบขุมาทรพย์ตามที่ตรัสบอกไว้ทุกแห่ง ผู้คนจึงพากันสรวณรีวิปปัญญาของพระมหาชนกมารวังทั่วทุกแห่ง หน และต่างเดินทางมาที่พระมหาชนกมารวัง คือพระอารามของเจ้าวรวิเชียรังษากือเดียว

ต่อมา พระมหาชนกทรงได้โปรดให้เชิญพระมารดาและพระมหาณทีศาปานิมาจากเมืองกาลังมั่งปากะ มาเยี่ยมเมืองมิถิลา พระองค์ได้ทรงอุปถัมภ์บำรุงให้สุขลับายตลอดมา และยังทรงอยู่ในทศพิธราชธรรม พระองค์ทรงสร้างโรงพยาบาลใหญ่ ๖ ทิศ ในเมืองมิถิลา ทรงบริจาคมหาทานเป็นประจำ เมืองมิถิลาจึงมีแต่ความอาทรสกสมบูรณ์

ต่อมา พระนางลีวี ซึ่งได้เข้าพิธีอภิเษกสมรสกับพระมหากุமาร จนได้ประรุติพระราชโกรส ทรงพระนามว่า ที่ราชวุชชากุമาร และเมื่อทรงเจริญวัยขึ้น พระบิดาโปรดให้ดำรงตำแหน่งอปราช

วันหนึ่ง พระมหาชนกเล็ດจุ้นทรงช้ำพระที่นั่งเพื่อประพ拉斯พระราชนูกาล หอดพระเนตรเห็นมอมแม่握ต้นหนึ่ง กิงหัก ไปไม่ร่วง อีกต้นหนึ่ง มีใบແเน່ນหนา ร่มเย็นเขียวช้อม จึงตรัสถ้ามีคำมาตย์ว่า

“ทำไม่มะม่วงสองตันนี่จึงเป็นไปอย่างนั้น”

สำหรับคนที่ต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถติดต่อผู้ดูแลระบบได้ที่อีเมล admin@thaihealth.or.th หรือโทรศัพท์ [02-239-4200](tel:02-239-4200) ทางทีมงานจะพยายามช่วยเหลืออย่างดีที่สุด

ຈຶ່ງສມນູຮັນເວີຍບໍ່ຍິດ”

พระມහಾನಗໄດ້ທຽງພັງຄຳກາຣາຖຸລເຊັ່ນນັ້ນ ກົດພະຫຍາຍ ເກີດຄວາມ
ກັງລພຣະຫຍາຍ ທຽງຄົດທີ່ຈະກຳພຣອງຄືໃຫ້ເປັນຜູ້ມີມັກງວລ ເມື່ອນດັ່ນໄໝໆມີຜລ
ໂດຍຈະສະລວມບັດສິນ ມີໃຫ້ເກີດກັງລ ແລະຈະອກບຣພ໌ຈາ ສ່າງານຮາຊກາຣ
ແລະຮາສມບັດຈະກຽມຂອບໃຫ້ພຣໂໂຣລທີ່ລື້ນ

ໃນໄມ້ເຊົ້າ ພຣະມາຫນາກົດໄດ້ທຽງປັບພຣະເກສາ ພຣະມ້ສສູ ຖຽງຄອງຝ້າ
ກາສາວພັດຕົວ ຄຣອງອຸ້ບປິກຂາຍຄຽບຄ້ວນ ແລ້ວເສົ້ດືຈອກຈາກມຫປຣາສາທີ່ໄປ

ຄົ້ນພຣະນາງສົວລືທຽງທຣາບ ກົດທຽງບັດຕິດາມາ ທຽງອ້ອນວອນໃຫ້ພຣອງຄົດ
ເສົ້ດືຈັກລັບ ພຣອງຄົດໃໝ່ທຽງຍິນຍອມ ພຣະນາງສົວລືຈຶ່ງທຽງທໍາອຸບາຍໃຫ້ອຳມາຕົມ
ເພາໂຮງເຮືອນເກ່າໆ ແລະກອງທໜ້າ ດອງໃປໄມ້ ເພື່ອໃຫ້ພຣອງຄົດເຂົ້າພຣະຫຍາວ່າໄຟ້ເໜັ້ນ
ພຣະຄັ້ງ ຈະໄດ້ເສົ້ດືຈັກລັບ ທວ່າພຣອງຄົດກັບຕຣັສໃຫ້ພຣະນາງສົວລືແລະເຫຼຳ
ອຳມາຕົມຮູ້ວ່າ ພຣອງຄົດເປັນຜູ້ມີມັກງວລແລ້ວ ສມບັດທີ່ແກ່ຈິງຂອງພຣອງຄົດ ດືອນ
ຄວາມສຸຂສົງຈາກກາຣບຣພ໌ນ້ຳຍັງຄົງອູ້ກັບພຣອງຄົດ ໂມ່ມີຜູ້ໃດທໍາລາຍໄດ້

ແລະແມ່ພຣະນາງສົວລືຈະທຽງທໍາອຸບາຍສັກເກ່າໄຣ ພຣອງຄົດມີໄດ້ສັນພຣະຫຍາຍ
ແລະຕຣັສໃຫ້ປຣະນາກວິເຍກທີ່ຂາງວຽກກຸມກາຣີ້ນັ້ນເປັນກັບຕຣັສ ເພື່ອປັກຄອງເມື່ອງ
ມິດິລາຕ່ອໄປ ພຣະນາງສົວລືໄໝ່ທຽງລະຄວາມເພີຍເຫັນ ພຍາຍາມຕິດຕາມພຣະມໍາຫນາ
ຕ່ອໄປເອົກ

ແລະຮ່ວ່າງທີ່ພຣະມໍາຫນາເສົ້ດືຈີປຸ່ສູປໍາທີມພານຕົ້ນ ໄດ້ພັບດາບສສອງ
ຕົ້ນ ດືອນ ນາຮະ ແລະ ມີຄາຊີນະ ຕ່າງປະການໂວກພຣະມໍາຫນາໃຫ້ທຽງນຳເພີ້ນ
ຮັກໝາກຈົບປຣພ໌ນ້ຳໄວ້ລວດ ອຢ່າເປົ່ອຫ່າຍໂດຍເຕີດຂາດ

ຈາກນັ້ນ ຫັ້ງສອງດາບສົກໄດ້ທະກັບສູ່ປໍາທີມພານຕົ້ນ

ວັນຊົ່ວ່າງເຊື້ອ ໄດ້ມີສູ້ຂະບາບເນື້ອທີ່ເຈົ້າຂອງເພລວ ວິ່ງທີ່ນີ້ມາພບຜູ້ຄົນເຂົ້າ ກົດຕາໄຈ
ທີ່ຈີ້ນີ້ເນື້ອໄວ້ ພຣະມໍາຫນາທຽງກັບຕຣັສເຫັນວ່າ ກ້ອນເນື້ອນີ້ເປັນຂອງໄມ້ມີເຈົ້າຂອງ
ສມຄວນທີ່ຈະເປັນອາຫາຮອງເຮາໄດ້ ຈຶ່ງເສຍກ້ອນເນື້ອນັ້ນ ພຣະນາງສົວລືທຽງເຫັນ
ດັ່ນນັ້ນ ກົດທຽງບໍ່ຍິງທີ່ພຣະສວມມືເສວຍເນື້ອທີ່ສູ້ທີ່ແລ້ວ ແຕ່ພຣະມໍາຫນາ
ຕຣັສວ່າ

“ແມ່ຈະເປັນເດັ່ນສູ້ຂົກຕາມ ຜົ່ງປຣາຈາກກາຣຫວັງແຫນແລ້ວກົດເປັນອາຫາຮອງ
ເຮາ ຂໍອ່ວັບປັງສຸກລົບນັບປາຕ ປຣາຈາກໂທ່ງ ເຫຼຸວ່າໄດ້ມາໂດຍຮຣມ ແຕ່ທ່າກເປັນ
ບິນກົບປາຕທີ່ໄດ້ມາໂດຍໄມ້ມີຂອບຮຣມແລ້ວ ລຶ່ງຈະມີຄາຄົງແສນຕໍາລົງ ເຮົາກົດເລື່ອດ

ກລັວລະອາຍ ມີໄດ້ປ່ວຮານາ”

ຕ່ອມມາທັງສອງພຣອງຄີໄດ້ເສົດຈຳມາກຶ່ງປະຕູເມື່ອຖຸນ້ນນິກຣ (ບາງລັບ ຖຸນ້ນນິກຣ) ທຽບພບເດັກທຸນິກສໍາກຳໄລ້ຂໍ້ມູນ ຂ້າງໜຶ່ງມີກຳໄລສອງວັງ ອີກຂ້າງມີວົງເດືອຍ ພຣມາຫານກົດຕັ້ງສາມວ່າ

“ທ່ານໄກໄລ້ຂ້າງທີ່ມີສອງວັງຈຶ່ງມີເລື່ອງດັ່ງ”

ເດັກທຸນິກຕອບວ່າ “ເພຣະກຳໄລສອງວັງນັ້ນ ກະທົບກັນຈຶ່ງເກີດເລື່ອງດັ່ງ ສ່ວນທີ່ມີຂ້າງເດືອນນີ້ໄດ້ກະທົບກັບອະໄຣຈຶ່ງໄມ້ມີເລື່ອງ”

ພຣມາຫານກົງຈຶ່ງຕັ້ງສາມແນ່ໃຫ້ພຣະນາງສົວລືຖານກົດພິຈາຮານາຄ້ອຍຄ້າຂອງເຕັກທຸນິກ ກຳໄລ້ນັ້ນແປຣີຍເໜືອນຄົນທີ່ອຸ່ນສອງຄົນ ຍ່ອມກະທົບກະທົບທັງກັນ ຄ້າອຸ່ນຄົນ ເດືອຍກົງຈຶ່ງສົງບສຸຂົ ທຳໃຫ້ພຣະນາງສົວລືຖານກົດພຣະທ້ຍໄມ້ໄດ້ ຍັງຄອງກວະເຜົາຕິດຕາມພຣມາຫານກົດຕ່ອໄປເອັກ ຈົນມາພບນາຍ່າງຮູ້ທີ່ກຳລັງເລີ້ນດູຮູ້ທີ່ຄົດດ້ວຍຕາຂ້າງເດືອຍ ພຣມາຫານກົດພຣະເນດເຫັນດັ່ງນີ້ ລົງຕັ້ງສາມວ່າ

“ເຫັດໃຫ້ນີ້ດູຮູ້ເພີ່ມຕາຂ້າງເດືອຍ ຄ້າຈະເພີ່ມດູທັກສອງຂ້າງຈະມີດີກວ່າຫວີ້ອ”

ນາຍ່າງຮູ້ທຸລູຕອບວ່າ “ການທີ່ຕ້ອງຫລັບຕາຂ້າງທີ່ນີ້ເວລາດັດຮູ້ນັ້ນຈະເຫັນທີ່ຄົດຕຽງໄດ້ຊັດເຈັນ ແຕ່ທາກລົມຕາດູທັກສອງຂ້າງ ຈະໄມ້ເຫັນວ່າຂ້າງໃໝ່ເຫັນຕົ້ນທີ່ຕົດຕຽງໄດ້ຊັດເຈັນ ແຕ່ທາກລົມຕາດູທັກສອງຂ້າງ ຈະໄມ້ເຫັນວ່າຂ້າງໃໝ່ເຫັນຕົ້ນທີ່ຕົດຕຽງໄດ້ຊັດແບ້ງກັບໂຄຣ”

ພຣມາຫານຍັງຄົງຕັ້ງສາມເຫັນພຣະນາງສົວລືເອົາຄົ້ງທີ່ນີ້ວ່າ ພຣອງຄົກປະສົງຄົງ ຈະເດີນທາງໄປຕາມລຳພັ້ງ ເພື່ອແສງຫາຄວາມສົງ ໄນປະສົງຄົງຈະມີເຮືອງຊັດແບ້ງກະທົບກະທົບທັງໝາຍ ຮີ່ອຄວາມໄມ້ສົງບອນເກີດຈາກກວຽ່ວມກັນກັບຜູ້ອື່ນເອົາຕ່ອໄປ

ພຣະນາງສົວລືໄດ້ພັ້ນພຣະວາຈັດໜັກສ່ອຍພຣະທ້ຍ ລົງຕັ້ງສ່ວ່າ

“ຕ່ອໄປນີ້ ມ່ວນອ່ານ່າມດວກສານຈະໄດ້ອຸ່ນຮ່ວມກັບພຣອງຄົກແລ້ວ”

ພຣມາຫານຈຶ່ງເສົດຈີ່ໄປສູ່ປ່າທິມພານຕໍ່ແຕ່ລຳພັ້ງ ເພື່ອບໍາເປົ້າສູ່ມາບຕິຈົນສໍາເຮົາຈົກລົງຄູ່ສາມບັດ ມີໄດ້ກັບມາສູ່ພຣະນາງເອົາເລີຍ

ສ່ວນພຣະນາງສົວລື ເມື່ອເສົດຈຳກັບເຂົ້າສູ່ພຣະວັງ ກີ່ໄດ້ທຽງອວິເປົກທີ່ພາກວຸງຮາກຸມາຮັບເປັນກັບຕະຕິຍົມ ແລ້ວຈາກນັ້ນພຣະນາງໂປຣດີເທົ່າຮ້າງເຈດີຍຂຶ້ນໄນ້ທີ່ຕ່າງໆທີ່ໄດ້ເຄີຍຕາມເສົດຈົກພຣມາຫານ ເພື່ອຮໍາລົກຄືພຣມາຫານ ຜູ້ທຽງມີພຣະສົມບັງຄູ່ ແລະທີ່ຍິ່ງກວ່າສິ່ງອື່ນໄດ້ ຄືອທຽງມີຄວາມເພີ່ມພຍາຍາມເປັນເລີສ ມີໄດ້ເຄີຍເລື່ອມຄອຍຈາກຄວາມເພີ່ມ ທຽງຕັ້ງພຣະທ້ຍທີ່ຈະທຽງກະທົບກະທົບໄດ້ເຕີມກຳລັງ